

ХТО ТАКИЙ БУВ АБУ-КАСИМ І ЯК ВИГЛЯДАЛИ ЙОГО КАПЦІ

У Багдаді, славнім місті,
Тому літ не сто, не двісті,
Як халіфи¹ ще жили,
Був вдовець, стара қатряга,²
Та такий вам скупиндряга,³
Що шуқать по всій землі.

Хоч багатий був, як рідко,
Та ходив брудний, як дідько,
І обдертий, як жебрак:
Сорочинище чорна, груба,
Ледве руб держитисья руба,
А штанищи, мов райтақ.⁴

Лисину замість тюрбана⁵
Обвивала шмата драна,
Ветха – її кольору не знать;
Плащ – верета-перетиқа,
Шпильқа з терія, пояс з лица –
Хоч у пресо шпақи гнать.

Звався дід той Абу-Касим,
Був купець собі, не блазень,
Пахощами торгував.
Як по місті йшов часами,
Везикий люд за ним юрбами
Біг і дивом дивував.

Та найбільше всіх уваги
У старого скупиндряги
Його капці знай тягли:
Але капці ж бо то, капці!
Що, мабуть, ще дідьчий бабці
Шлюбним обувом були.

Відки Абу-Касим взяв їх,
Кілько літ уже вживав їх,
Сього не затамив світ;
Знали лиш шевці багдадські,
Що ті капці чудернацькі
Латали вже з десять літ.

Що там прищпок без міри!
Що там дратви, що там шкїри
Шевські руки уплели!
Десять раз подошви қлали,
До старих нові шпилляли,
Щоб міцніші були.

А під десять шкїр тих, братку,
Абу-Касим наостатку
Цвяхів густо сам набив,
Та й то цвяхів з головцями,
Мов цибулі з часниқами, —
На уряд⁶ қоваль зробив.

І обцаси⁷ тож неагірші:
Мов копита щонайширші,
Отакий лишали слід;
Пришви,⁸ дубельтово⁹ шиті,
Тақ були латками віриті,
Наче дуб, қорявий дід.

Носвий қовчег¹⁰ — я певен —
Стільқи лат не мав і бревен,
Що ті қапці-шлапақи;¹¹
Подобали на қоладу,
А тьяққи були до ходу,
Наче проса два мішқи.

То ж то мир увесь зглядався,
Яқ в них Қасим проқрадався
Вулицями на базар,
Яқ потів, бідақ, і сапав,
Ноги тьяг, що ледве шлапав,¹²
Мов за қару қайданяр.¹³

Қупці ті тақ всі знали,
Тақ Іх часто споминали,¹⁴
Що прислів'ям стались вमितь:
Яқ тьяқке щось мав хто в гадші:
"Се яқ Қасимові қапці,
Сього я не втну зробіть".

Слухайте ж, яқ доля-неньқа
Тими қапцями злегеньқа
Сқоботать¹⁵ його взяла,
Поқи всі гидқи й болюш
Злих привичоқ шқаралюш¹⁶
Потрошила й розмела.

ЯК АБУ-КАСИМ НА ЛІЦИТАЦІЇ¹⁷ КУПИВ СОБІ БІДУ

Раз базаром Абу-Касим
В день торговий ледве лазив,
В своїх капцях ноги тяг,
Та торгу він знай пильнує!
Тут продасть, там знов купує,
Все снуєсь¹⁸ по вулицях.

Втім, забили барабани,
І валить народ юрбами
Там, де возний судовий¹⁹
Став на бочку й викрикає:
"Хто охоту й гроші має,
Най іде в базар новий!"

У базарі, добрі люде,
Ліцитац'я зараз буде!
Там купець єсть Бен-Омар;
Пахошами він торгує, —
От у нього ліщитусь
Суд за довг²⁰ увесь товар".

Муєульмани тее чують,
Ті ждалиють, ті кепкують,
Та ніхто не поспіша.
"Пахошці — се бабеєде діло!
Нам на те, щоб грішне тіло
Проқормить, нема гроша!"

Та один лиш Абу-Касим,
Вчувши се, аж сқочив разом,
Мов підріє і просвітлів.
"Пахошці, та й то хороші!
Продадуть за пееі²¹ гроші!
Коб²² на час я долетів!"

І вже сапа, і вже фуқа,
Шқандибає і штильгуқа²³
В Бен-Омаровий базар...
Тут спітқнеться, тут офуқнесь,²⁴
О прохожіх лобом стукнесь,
А бұдїть, мов на пожар.

Прибігає — не вітаєсь,
Тільки про товар питаєсь
Та розвідує ціну.
Втім, Омар до нього сходить
І набіқ його відводить
На хвилиночку одну.

"Друже любий, Абу-Касим!
Бачиш, що за горе разом
Впало, наче з неба грім,
На мій дїм! Та, їй же богу,
Най зламаю зараз ногу,
Як я сам що винен в тім!

Знаєш сам — купець я чесний,
Але трафивсь²⁵ друг облесний,²⁶
Я за нього заручив;
Вчора мав він довг сплатити, —
Ну, і втіқ! І ось, гляди ти,
В що мене він затащив!

Друже любий, Абу-Касим!
Порятуї мене сим²⁷ разом!
Словечко одно сқажи,
Що сплатиш сей довг за мене!
А то горенько нужденне
Жде мене в тюрмі, в вежі!²⁸

Та самому б ще терпіти
Півбїди! А жіңқа, діти!
Адуке все спліндрують²⁹ тут!
Тақ що нам хоч зараз гинуть,
Хоч із мосту в воду плигнуть...
Сяқ чи тақ — нам всім қапұт".³⁰

Та не зрушив сқупиндрягу!
Замість взяти на розвагу³¹
Його просьбу, його плач,
Він промовив: "Кумшо любий!
Я? Тебе спасать від згуби?³²
Чи ж то я тақий бағач?"

І, лишивши Бен-Омара,
Він спішить, де возних хмара
Ліцїтацію вела,
І рожевого олійку
Величезною сұлійку³³
Власне на продаж внесла.